

Vaše značka:

Ze dne:

Č. j.: SMO/810521/21/ÚPaSŘ/Bys

Sp. zn.: S-SMO/801072/21/ÚPaSŘ/3

R 196/2021

Statutární město Ostrava-městský obvod Poruba
Klimkovická 55/28
708 56 Ostrava-Poruba

Vyřizuje:

Telefon:

E-mail: abystriansky@ostrava.cz

Datum: 2021-12-21

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Ostravy, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „Magistrát města Ostravy“), jako příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) a podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle ustanovení § 14 odst. 2 památkového zákona a § 67 odst. 1 správního řádu, na základě žádosti Statutárního města Ostravy-městského obvodu Poruba, Klimkovická 55/28, 708 56 Ostrava-Poruba, IČ: 00845451, o vydání závazného stanoviska (rozhodnutí) **k návrhu udržovacích prací na reliéfu „Práce a hry“ nad hlavním vstupem do základní školy na Komenského ulici č.o. 13, č.p. 668, na pozemku parc. č. 165, k.ú. Poruba, obec Ostrava**, nacházejících se na území městské památkové zóny Ostrava-Poruba, prohlášené vyhláškou MK ČR č. 108/2003 Sb., o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných městech a obcích za památkové zóny a určování podmínek pro jejich ochranu, ze dne 13. 12. 2021 toto

závazné stanovisko:

Popis navrhovaných prací:

Návrh udržovacích prací (označených jako „restaurování“) zpracoval MgA. Martin Kubica v prosinci 2021.

Postup prací je stanoven v tomto pořadí a rozsahu:

1. Etapa čištění: Cílem bude co nejšetrnější očištění povrchu díla za předpokladu, že nedojde k poškození díla. Práce budou probíhat ve dvou fázích: a) První fází odstranění nátěru bude nanesení speciálního odstraňovače nátěrů (Remmers AGE) vhodného pro tuto problematiku a následné dočištění tlakem vody pomocí horkovodní, vysokotlaké pistole. Pokud by tato metoda nebyla dostačující, zbytky nátěru budou mechanicky dočištěny pomocí horkovzdušné pistole a vhodných nástrojů. b) Místa znečištěná nátěrem, na něž nebyly dostatečně účinné předchozí metody budou dočištěna metodou mikropískování pomocí velmi šetrných abraziv.

2.Etapa konsolidace kamene: Proběhne po důsledném očištění reliéfu, po jeho řádném vyschnutí, za dodržení všech technologických postupů nutných k úspěšné konsolidaci (teplota, vlhkost apod.). a) Bude provedeno opakované napuštění kamene za pomoci prostředku na bázi organokřemičitanů (na bázi kyseliny křemičité), který zpevní jeho strukturu a zamezí jeho degradaci. b) V případě výskytu trhlin po očištění budou trhliny v kameni zajištěny injektáží pomocí akrylátové pryskyřice naplněné křemičitou moučkou a probarvené anorganickým pigmentem. Po ukončení této etapy bude zahájena tří týdenní technologická prodleva zrání použitých materiálů.

3.Etapa doplnění poškozených míst reliéfu: Bude provedeno doplnění poškozených míst kamene. Pro doplnění bude použito umělého kamene respektujícího, jak strukturu (frakci), tak barevnost originálního materiálu kamene (hořický pískovec).

4.Etapa barevného sjednocení: Proběhne nejprve na místech doplněných umělým kamenným materiálem. Následně pak sjednocována místa rušící celkové estetické vnímání díla. Barevné sjednocení bude probíhat ve velmi jemných vrstvách, tak aby byla zachována co nejvíce přirozená barevnost kamene, ne tedy stávající současnou metodou jednotně, přímého nátěru.

5.Etapa závěrečné úpravy povrchu: Celkový povrch reliéfu bude opatřen hydrofobním nátěrem (Remmers Funkocil FC), tak aby byl chráněn před bezprostředním působením vody.

Magistrát města Ostravy, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že výše uvedené navrhované práce jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona z hlediska zájmů památkové péče

p ř í p u s t n é.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu: Statutární město Ostrava-městský obvod Poruba, Klimkovická 55/28, 708 56 Ostrava-Poruba, IČ: 00845451.

Odůvodnění:

Magistrát města Ostravy obdržel dne 13.12.2021 žádost Statutárního města Ostravy-městského obvodu Poruba, o vydání závazného stanoviska (rozhodnutí) k návrhu udržovacích prací na reliéfu „Práce a hry“ nad hlavním vstupem do základní školy na Komenského ulici č.o. 13, č.p. 668, v Ostravě - Porubě. Základní škola se nachází na území městské památkové zóny Ostrava-Poruba, prohlášené vyhláškou MK ČR č. 108/2003 Sb., o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných městech a obcích za památkové zóny a určování podmínek pro jejich ochranu, tudíž jsou dotčeny zájmy státní památkové péče.

Samotná žádost byla označena za žádost o restaurování reliéfu. Správní orgán však v tomto případě upozorňuje, že se nejedná o restaurování ve smyslu ust. § 14 odst. 1 a 8 památkového zákona, jelikož předmětný reliéf, ani budova na které je osazen, nejsou kulturní památkou. Z tohoto důvodu, v souladu s ust. § 37 odst. 1 správního řádu, posoudil správní orgán podání jako žádost o vydání závazného stanoviska k udržovacím pracím na nemovitosti v památkové zóně dle ust. § 14 odst. 2 památkového zákona.

Na základě žádosti si Magistrát města Ostravy vyžádal písemností ze dne 14. 12. 2021 obligatorní podklad řízení, kterým je písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, tj. Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě, dle ust. 14 odst. 6 památkového zákona. Toto písemné vyjádření Magistrát města Ostravy obdržel dne 21.12.2021, přičemž odborná organizace navrhované práce posoudila jako přípustné bez podmínek.

Vzhledem ke skutečnosti, že návrhu bylo vyhověno v plném rozsahu (návrh byl posouzen jako přípustný bez podmínek pro přípustnost zamýšlených prací), upustil správní orgán v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu od informování účastníka řízení o skutečnosti, že shromáždil všechny potřebné podklady pro vydání rozhodnutí a o možnosti se k těmto podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřit.

S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje tohoto sídla lze konstatovat, že památková zóna Ostrava-Poruba byla prohlášena zejména jako hodnotný doklad urbanistického a architektonického řešení městské zástavby v 50. letech 20. století, kdy architektonické dění v naší republice bylo ovlivněno ideologií sovětského svazu a vedlo k výstavbě ve stylu tzv. Sorely (socialistického realismu). Pro tento styl je typická inspirace především renesanční a klasicistní architekturou na území tehdejšího Československa a Sovětského svazu. Dnešní památková zóna v Porubě byla zamýšlena původně jako součást neuskutečněného projektu nového vzorového socialistického města, tzv. Nové Ostravy. Mezi charakteristické znaky zóny patří důraz na bytovou zástavbu doplněnou převážně v přízemích občanskou vybaveností, honosně řešená Hlavní třída v podobě bulváru s klasicizujícími výzdobnými prvky, polouzavřené stavební okrsky z jednotlivých domů, výzdoba fasád domů za použití sgrafit, keramických prvků, umělého kamene, břizolitových omítek ve více barevných odstínech, sochařské výzdoby aj. K památkovým hodnotám městské památkové zóny Ostrava – Poruba tak patří zejména historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, panorama památkové zóny a hlavní dominanty v blízkých i dálkových pohledech. Pro celkový obraz městské památkové zóny je významnou složkou urbanismus daného území a architektonické ztvárnění fasád objektů včetně jejich členění, tradičního materiálového provedení (břizolitové omítky, umělý kámen, dřevěná okna, ocelové výkladce atd.) a profilace a členění jednotlivých architektonických prvků, zejména výplní okenních a dveřních otvorů. Památková zóna je pak ve své severovýchodní části (východní část Hlavní třídy) doplněna zástavbou ve stylu dozívající Sorely se střízlivou výzdobou v kombinaci s nastupujícím tzv. Bruselským stylem. Jihovýchodní část zóny v sousedství tzv. Oblouku naopak stavebně předchází určující zástavbě ve stylu Sorely a je pojata ve střídavém nezdobném architektonickém slohu (tzv. dvouletky). Obě zmiňované části zástavby tak přímo s dominantní zástavbou přímo souvisejí, jelikož dokládají vývoj architektury před a po výstavbě v duchu socialistického realismu. Poslední, jižní část zóny pak tvoří původní část obce Poruba s hodnotným kostelem a v jádru renesančním zámkem.

Orgán památkové péče jako správní orgán neoznamoval zahájení řízení o vydání závazného stanoviska (rozhodnutí), jelikož se jedná o jediného účastníka řízení, kterým je Statutární město Ostrava-městský obvod Poruba.

Podkladem pro vydání závazného stanoviska (rozhodnutí) byla podaná žádost, vyjádření odborné organizace státní památkové péče, tj. Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě a obhlídka na místě.

Současná podoba sochy je správnímu orgánu známa z jeho úřední činnosti. Dílo se skládá ze sedmi pískovcových bloků (hořícký pískovec) o délce 800 cm a výšce 100 cm tvořících reliéfní výjev. Reliéf nevykazuje rozsáhlejší mikrovegetativní znečištění. Jednotlivé části reliéfu nevykazují žádné závažné plastické poškození. Drobná poškození se nachází ve dvou pasážích. Tou první je středová část reliéfu (pionýr s knihou), kde je patrné mechanické poškození kamene nacházející se v místě knihy a části desky reliéfu pod nohou figury. Toto poškození je neodborně opraveno a přetřeno bílou fasádní barvou. Druhým poškozením je degradace materiálu, z něhož je reliéf vytvořen. Tímto místem jsou chodidla dívky (pravá část reliéfu). Toto poškození je způsobeno druhotným nátěrem celého díla, kdy byl reliéf celoplošně přetřen fasádní barvou, která zabraňuje přirozené prodyšnosti kamenného materiálu. Tento druhotný zásah (celoplošné přetření reliéfu) je hlavním problémem, který by mohl do budoucna znehodnotit a poškodit celé dílo ve větším rozsahu.

Správní orgán zhodnotil veškeré podklady jednotlivě a zároveň ve vzájemných souvislostech, přičemž dospěl k následujícímu závěru:

V případě předmětné školy, na jejíž průčelí je reliéf osazen, se jedná o typické dílo urbanismu a architektury socialistického realismu, obrácené svým hlavním průčelím do náměstí – parku, který je po obvodu dotvářen bytovými domy. Škola je komponována symetricky, kdy její předsazená vstupní část nese předmětný reliéf. Ten představuje dominantní a umělecky nejvýznamnější prvek celé budovy. Reliéf je datován roku 1956 a je dílem sochaře Karla Vávry. Název díla je „Práce a hry“, přičemž reliéf symbolicky odkazuje k přerodu od dětství (hra) k fázi dospívání až dospělosti (práce). Hlavní hodnotu stavby i reliéfu tak představuje jejich urbanistické, architektonické a umělecké pojetí. Celá stavba včetně reliéfu tak plně zapadá do svého prostředí a představuje jeho nedílnou a přirozenou součást. Ačkoliv se nejedná o kulturní památku a restaurování ve smyslu památkového zákona tak není nezbytnou podmínkou obnovy reliéfu (viz výše), je způsob obnovy navržen plnohodnotně (podrobně i odborně) jako pro ostatní obdobná kamenosochařská díla, které jsou kulturní památkou, nebo její součástí. Navržený způsob obnovy tak správní orgán shledává dostatečným pro obnovu tohoto cenného uměleckého díla v rámci celé městské památkové zóny.

Správní orgán žádost posoudil i z pohledu proporcionality, tj. z hlediska porovnání váhy veřejného zájmu na ochraně hodnot památkové zóny a zájmu žadatele na možnosti využívat svůj majetek plnohodnotně. Vzhledem k situaci, že navržené práce nikterak nepoškodí chráněné a definované památkové hodnoty, není veřejný zájem se zájmy žadatele v rozporu, tj. zvolené řešení je proporčně vyvážené.

Magistrát města navrhované práce posoudil také z pohledu, zda jsou v souladu s jeho dosavadní rozhodovací praxí, přičemž obdobné práce byly posuzovány jako přípustné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat do 15 dnů od jeho doručení (§ 83 odst. 1 správního řádu) odvolání ke Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, odboru kultury a památkové péče, prostřednictvím podání učiněného u Magistrátu města Ostravy, odboru územního plánování a stavebního řádu (§ 86 odst. 1 správního řádu). Včas podané odvolání má odkladný účinek (§ 85 odst. 1 správního řádu).

„otisk úředního razítka“

oprávněná úřední osoba